

Araştırma Makalesi/Research Article

TÜRKİYE'DE FAALİYET GÖSTEREN MEVDUAT BANKALARININ PERFORMANS ANALİZİ: BÜYÜKLÜK VE SAHİPLİK YAPISI AYIRIMIYLA BİR KARŞILAŞTIRMA

PERFORMANCE ANALYSIS OF DEPOSIT BANKS IN TURKEY: A COMPARISON THROUGH DIVISION BY BANK SIZE AND OWNERSHIP STRUCTURE

Mustafa ÇELİK

Arş. Gör., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, mcelik@mehmetakif.edu.tr,
<https://orcid.org/0000-0002-6222-9076>

Başvuru Tarihi/Application Date: 01.02.2018

DOI: 10.30798/makuiibf.388083

Kabul Tarihi/Acceptance Date: 21.02.2018

Öz

CAMELS analizi, sermaye yeterliliği, varlık kalitesi, yönetim yeterliliği, kârlılık, likidite ve piyasa riskine duyarlılık bileşenleri bazında bankaların performanslarını ölçmeye yarayan bir yöntemdir. Analiz, her bir bankanın sektör ortalamasından ne düzeyde farklılaştığını ortaya koymaktadır. Bu çalışmada, farklı aktif büyüklükleri ve sahiplik yapılarına sahip Türk mevduat bankalarının CAMELS yöntemiyle performans analizinin gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda, 27 Türk mevduat bankası, sahiplik yapısına ve aktif büyüklüğüne göre farklı gruplara ayrılmış ve 2012-2016 yılları arası CAMELS performans puanları bazında gruplar arası karşılaştırmaya gidilmiştir. Elde edilen sonuçlar ışığında, sermaye yapısına göre yapılan ayırmada, banka gruplarının birbirine benzer performans sonuçları elde ettiği görülmüştür. Aktif büyüklüğüne göre yapılan ayırmada ise en küçük aktif büyüklüğüne sahip 9 mevduat bankasının en büyük 9 ve ortanca 9 aktif büyüklüğüne sahip mevduat bankalarından daha yüksek düzeyde bir performansa sahip olduğu anlaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Banka Performansı, CAMELS Analizi, Türk Mevduat Bankaları, Aktif Büyüklüğü, Sahiplik Yapısı

Abstract

CAMELS analysis is a method which is used to measure bank performance through capital adequacy, asset quality, management qualification, earnings, liquidity and sensitivity to market risk components. This analysis reveals the positive & negative differentiation of each bank from sector average. Aim of this study is analysing performance of Turkish deposit banks which have different ownership structure and asset size by CAMELS method. In this context, 27 Turkish deposit banks are divided into subgroups by asset size and by ownership structure and made comparison of those subgroups in terms of CAMELS performances between 2012-2016 years. According to the results, public, private capital and foreign capital deposit banks have similar performance results. However, smallest asset sized 9 deposit banks have better performance than largest sized 9 and median sized 9 deposit banks.

Keywords: Bank Performance, CAMELS Analysis, Turkish Deposit Banks, Asset Size, Ownership Structure.

EXTENDED SUMMARY

Background

Today, since the competition in every kind of market intensifies, business entities must measure and review their performance regularly to survive in highly competitive environment. As competitive oligopolistic market players, banks are also obliged to check the performance levels relative to other banks in the market. By this way, weak and strong characteristics of each bank can be determined and proper strategies to catch up the competition can be implemented by banks. In this context, there are different bank performance measurement methods in the literature and practice. CAMELS analysis is a comprehensive method to measure bank performance in terms of capital adequacy, asset quality, management quality, earning capacity, liquidity and sensitivity to market risk.

Purpose

The aim of this study is analysing performance of Turkish deposit banks which have different ownership structure and asset size by CAMELS method. By this way, implications on the relationships of bank size-bank performance and bank ownership structure-bank performance can be derived.

Literature

In the literature, the papers related to the CAMELS analysis can be divided into three categories. The first category is embodied by the studies that divide banks into sub-groups according to the different bank characteristics like ownership structure and compare the bank sub-groups CAMELS performance scores. Second category includes the papers that critique efficiency of CAMELS method in terms of measuring bank performance. The last category of papers aim to determine the effect of CAMELS score on different bank characteristics.

Data & Methodology

The data of the paper is acquired from the Turkey Association of Banks database. Data includes 27 Turkish deposit banks’ financial table information between 2012-2016 years. The method used in the study to measure bank performance is CAMELS analysis. This analysis shows the positive & negative differentiation of each bank from sector average in terms of capital adequacy, asset quality, management quality, earning capacity, liquidity and sensitivity to market risk components. As a function of differentiation from sector average, the numbers between 1-5 are assigned to each bank in different performance components. 1 means the best and 5 means the worst performance. In this paper, 27 Turkish deposit banks are divided into subgroups of smallest asset sized 9 deposit banks, largest asset sized 9 deposit banks and median sized 9 deposit banks in terms of asset size and public capital, private capital and foreign capital deposit banks in terms of ownership structure. Then the CAMELS performance scores of the subgroups are compared.

Findings & Conclusion

According to the CAMELS score comparison of Turkish deposit banks’ asset size and ownership structure based subgroups, public, private and foreign capital deposit banks have similar performance results. However, smallest asset sized 9 deposit banks have better performance than largest sized 9 and median sized 9 deposit banks. As a result of the analysis, for Turkish banks, asset size may be a more influential factor on bank performance relative to the ownership structure. Another conclusion that can be derived from the study is that smaller banks have better performance. The reason behind this conclusion is that small organizations are more flexible to answer changes in the environment.

GİRİŞ

Günümüzde giderek artmakta olan rekabetin varlığında, ürün ve hizmet sunumu yapan tüm işletmeler, örgütler ve kurumlar, kalıcı ve sürdürülebilir olmak için performanslarını yüksek tutmak durumundadır. Bu koşulun gerçekleşmemesi halinde, mevcut rekabet koşulları, düşük performansa sahip işletmelerin faaliyetlerini sürdürmesini engelleyecek ve daha yüksek düzeyde performansa sahip işletmelerin hayatta kalmasını sağlayacaktır. Bu sebeple, her bir işletme, kurum ve kuruluşun yüksek bir performansla faaliyetlerini yürütmesi günümüzde sürdürülebilirlik ve başarı için elzem görünmektedir (Güney, 2014:181).

Performansın sürekli olarak iyileştirilmesi gerekliliği, işletmeler için performans ölçümünü de zorunlu kılmıştır. Çünkü işletmeler, performanslarını daha yüksek düzeye taşımak için mevcut durumda nerede olduklarını bilmek durumundadır. 20. Yüzyılın başında ABD’de kamusal ürün ve hizmet sunan kuruluşlarda başlayan performans ölçüm çalışmaları, Taylor’un (1913) bilimsel yaklaşımı ile daha da yaygınlaşmıştır. 20. Yüzyılın ikinci yarısından sonra ise performans ölçüm teknikleri çeşitlenerek zenginleşmiştir (Uyargil, 2000:206).

Günümüzde bankacılığın yüksek rekabet içeren bir sektör haline gelmesiyle birlikte, bankalar da düzenli olarak performans ölçümü yapmaya yönelmiştir. Yine uzun vadeli ve sağlam bir ekonomik büyüme ile sürekliliğe sahip bir refah düzeyi için de finansal sistemin ve dolayısıyla bankaların performanslarının hangi yönde seyrettiği önemli bir değişken haline gelmiş ve banka performans düzeyleri tüm ekonomiler için önemli bir göstergesi haline gelmiştir. Bu kapsamda bankaların performans ölçümlerinin yapılması ve söz konusu performans ölçümlerine göre gerekli iyileştirmelerin yapılması önemli bir husus olarak öne çıkmaktadır (Ecer, 2013:172).

Bankaların performans ölçümlerine yönelik olarak, varlık kârlılığı (ROA), özkaynak kârlılığı (ROE) ve net faiz marjı (NIM) gibi oranlar geleneksel göstergeler olarak öne çıkmaktadır (Mishkin, 2004:228). Bu göstergelerin yanı sıra banka performansının ölçümünde teknik etkinlik, ölçek etkinliği gibi göstergeler ve veri zarflama analizi, gri ilişkisel analiz ve CAMELS gibi yöntemler de kullanılmaktadır.

Bu çalışmada, Türk bankacılık sektöründe mevduat bankalarının performans analizinin gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda banka performansını 6 ayrı boyutta ölçme imkânı veren CAMELS yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada kullanılan yöntem, banka performansının ölçümünde oldukça ayrıntılı bir çerçeveye içerse de, banka performansının ölçümünde büyük oranda finansal verilere başvurmuştur. Dolayısıyla çalışmada banka performansı ağırlıklı olarak finansal bir perspektifle değerlendirilmiştir. Ayrıca çalışmada elde edilen sonuçlar 2012-2016 yılları arası döneme ait bir çıkarımı içermektedir ve sonuçlar bu zaman dilimine göre yorumlanmalıdır.

Banka performansının ölçümünde CAMELS yöntemini benimseyen bu çalışmanın birinci bölümünde CAMELS yöntemi, bileşenleri ile birlikte açıklanacak; ikinci bölümde CAMELS yöntemine ilişkin literatür taramasına yer verilecek; üçüncü bölümde CAMELS yöntemi ile Türk bankacılık sektöründe mevduat bankalarının performans ölçümleri gerçekleştirilecek ve dördüncü bölümde performans ölçüm sonuçlarına ilişkin çıkarımlara ve önerilere yer verilecektir.

1. CAMELS YÖNTEMİ

Amerikan Merkez Bankası (FED), Federal Mevduat Sigorta Kurumu (FDIC) ve Döviz Kontrolörleri Bürosu (OCC) gibi Amerikan finansal sistem düzenleyici ve denetleyicilerinin standart bir performans değerlendirme sistemi ihtiyacının sonucu olarak 1979’da Tek Düzen Finansal Kuruluşlar Notlama Sistemi (UFIRS – Uniform Financial Institutions Rating System) Amerika Birleşik Devletleri’nde kullanılmaya başlanmıştır. Bir süre sonra bu notlama sistemi, içerdiği sermaye yeterliliği, aktif kalitesi, yönetim kalitesi, kârlılık ve likidite gibi bileşenlerin baş harflerinden oluşan CAMEL kısaltması ile yaygınlaşmıştır. Bu sistemde yerinde banka denetimi yapan denetçiler, bankaları CAMEL’in alt bileşenleri

bazında 1-5 arası bir ölçekte notlandırmaktadır. Notlandırma sisteminde 1 en iyi ifade ederken; 5 en kötü performansa işaret etmektedir. 1997 yılında CAMEL yöntemine piyasa riskine duyarlılık bileşeni eklenmiştir. Bu eklemenin ardından, söz konusu yöntem CAMELS kısaltmasıyla kullanılmaya başlanmıştır (Feldman ve Schmidt, 1999 ; Lopez, 1999).

CAMELS yönteminde her bir bileşen bankaların performansını ayrı bir boyutta ölçme imkânı sağlamaktadır. Ayrıca bankaların genel performans düzeylerinin yüksek ya da düşük kalmasının arkasındaki sebepleri ayrıntılı olarak açıklamaktadır. CAMELS içerisindeki her bir bileşenin ölçmeyi amaçladığı hususlar aşağıda özetlenmiştir:

• C – Sermaye Yeterliliği:

Bankalar, finansal aracılık görevini yerine getirirken yüksek kaldıraç düzeyi ile faaliyetlerini sürdürmek durumunda kalmaktadır. Bu durum bankaların diğer faaliyet alanlarına göre risklerden daha fazla etkilenmesini beraberinde getirmektedir. Bu yönüyle riskin doğru bir biçimde yönetilmesi bankacılığın temelinde yer almaktadır. Kredi kayıpları, kur ve faiz oynaklıkları, düzenleme değişiklikleri gibi risklerden kaçınmak için bankaların sahip olduğu en önemli güvencelerden biri ise sermayedir. Sermayenin yeterli düzeyde olması ve devamlılığının sağlanması, bankaları kayıplar ve sistemik krizler karşısında korumakta ve bankacılık sisteminin istikrar, güvenlik ve sağlığına katkıda bulunmaktadır (Fatima, 2014:771-772). CAMELS’in sermaye yeterliliği bileşeni, bu noktada, bankaların risklere karşı sahip olduğu güvenlik düzeyini ve genel sağlığını ölçmeye yönelik bir mahiyettedir.

• A – Aktif Kalitesi:

Aktif kalitesi, bankaların kredi ve yatırım portföyleri, gayrimenkul varlıkları, muhtelif varlıkları ve bilanço dışı işlemlerine ilişkin mevcut ve potansiyel riskleri ortaya koyan bir ölçüdür (FDIC, 2012:2). CAMELS’in aktif kalitesi bileşeni altında, bankaların sahip olduğu varlıkların ne düzeyde gelir getirici ve bankanın sürdürülebilirliğine katkı sağlayıcı nitelikte olduğunun tespit edilmesi amaçlanır. Bu noktada bankanın sahip olduğu kredilerin tahsil durumları, aktif portföyünün ne kadarlık kısmının gelir getirici aktiflerden oluştuğu ve karşılıkların yeterliliği gibi hususlar üzerinden bankaların aktif kalitesi üzerine çıkarımlar yapılır.

• M – Yönetim Kalitesi

Yönetim kalitesi, bankaların yönetiminin genel başarısını tespit etmeye yöneliktir. Bu amaç altında CAMELS’te yönetim kalitesi analizinde, bankaların yönetim bilgi sistemlerinin işleyişi, iç kontrol faaliyetlerinin etkinliği, makro değişikliklere uyum becerisi, mevzuata uygunluk, hiyerarşik yapı gibi faktörler dikkate alınır (Gümüş ve Nalbantoğlu, 2015:85).

• E – Kârlılık

Kârlılık bir organizasyonun genel performansını ölçmek için önemli bir parametre olarak öne çıkmaktadır. Bankalar için kâr payı dağıtımı, sermaye yeterliliğinin inşası ve korunması, yatırım fırsatlarının değerlendirilmesi, yeni faaliyetlere girilmesi ve rekabetçilik düzeyinin korunması gibi hususlarda banka kârlılığı bir gereklilik olarak görülmektedir. CAMELS’te yer alan bu bileşen, temel olarak bankaların kâr oluşturma ve üretkenlik kapasitesi ile gelecekte oluşacak kazançların sürdürülebilirliği ve gelişimini ortaya koymaktadır (Ahsan,2016:48). Kârlılık performansı, bankaların aktif ve özkaynak kârlılığı gibi göstergeleri üzerinden elde edilen çıkarımlar vasıtasıyla ölçülmektedir.

• L – Likidite

Likiditeyi, yükümlülüklerin vadesi geldiğinde ödenebilme kapasitesi olarak tanımlamak mümkündür. Dolayısıyla, bankaların ödeme zamanı gelmiş yükümlülüklerini ödeyememe ihtimali bankalar için likidite riskini oluşturmaktadır. Likidite riskinin yükselmesi durumunda bankalar ihtiyaç duydukları fon kaynaklarını elde etmek için daha agresif davranmak durumunda kalmaktadır. Ayrıca likidite riskini bertaraf

etmek için alternatif ve daha maliyetli fonlara yönelmektedir. Sonuç olarak bu durum bankaların kârlılık ve performanslarını aşağıya çekmektedir (Drehmann ve Nikolaou, 2009:5-6). CAMELS’teki likidite bileşeni, bankaların likidite riskinden ne düzeyde uzakta olduğunu tespit etmeye hizmet etmektedir. Bu kapsamda, bankaların likit aktiflerinin kısa vadeli yükümlülükler karşısında yeterliliği üzerinden çıkarımlarda bulunmaktadır.

• S – Piyasa Riskine Duyarlılık

Faiz, kur, emtia ve hisse senedi fiyatları gibi değişkenlerde meydana gelecek dalgalanmaların bankaların varlık, gelir ve sermayelerine etkisi piyasa riskine duyarlılığı oluşturmaktadır. Bu bileşen kapsamında bankaların piyasa koşullarında meydana gelecek değişiklikler karşısında ne düzeyde sağlam ve ihtiyatlı olduğunun ölçülmesi amaçlanır (Şen ve Solak, 2011). Bu amaçla, bankaların döviz pozisyonları, yabancı para üzerinden aktif ve pasifleri ile faiz gelirlerinin yapısı üzerinden bir analiz gerçekleştirilir.

2. LİTERATÜR TARAMASI

Literatürde yer alan CAMELS analizine ilişkin yerli ve yabancı çalışmalar incelendiğinde bankaların çeşitli özelliklerine göre gruplandırıldığı ve söz konusu grupların sektörden pozitif ve negatif yönde ayrıştığı noktaların analiz edildiği, CAMELS’in etkinliğinin gözden geçirildiği ve CAMELS’in çeşitli değişkenlere etkisinin tespit edilmesinin amaçlandığı görülmektedir. Literatürde yer alan çalışmalar ve elde edilen bulgular **Tablo 1**’de özetlenmiştir:

Tablo 1. Literatür Özeti

Çalışmalar	Bulgular
<i>Kaya (2001)</i>	<i>Çalışmada, Türk Bankacılık Sektörü’ndeki bankaların performansları CAMELS yöntemiyle hesaplanmıştır. Çalışma sonucunda, CAMELS’in banka başarısızlıkları için iyi bir erken uyarı sistemi olduğu ve Türk Bankalarının 1997-2000 yılları arasındaki performanslarında ciddi bir değişimin bulunmadığı görülmüştür.</i>
<i>Gasbarro vd. (2002)</i>	<i>Çalışma Endonezya bankacılık sektöründe kriz döneminde CAMELS’in etkinliğini sorgulamayı amaç edinmektedir. Çalışma sonucunda kriz dönemlerinde CAMELS’in banka performansını ölçmede eksik kaldığı ve modele sistemik risk bileşeninin de eklenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.</i>
<i>Baral (2005)</i>	<i>Çalışma, Nepal’deki ortak girişim (joint venture) bankalarının performanslarının CAMELS yöntemiyle hesaplanmasını amaçlamaktadır. Çalışma sonuçlarına göre Nepal’deki ortak girişim bankalarının performans olarak sektörden negatif ayrıştığı ortaya konulmuştur.</i>
<i>Çinko & Avcı (2008)</i>	<i>Çalışma, banka başarısızlığının CAMELS yöntemiyle önceden tahmin edilemeyeceğinin tespit edilmesi amacıyla hazırlanmıştır. Çalışmada, 1996-2000 yılları arasındaki veriler üzerinden yapılan analizde CAMELS’in TMSF’ye devredilen bankaları önceden tahmin etme noktasında başarısız olduğu ortaya konulmuştur.</i>
<i>Wirnkar & Tanko (2008)</i>	<i>CAMELS performans modelinde kullanılan değişkenlerin ve modelin gözden geçirilmesi amacıyla yapılan çalışmada, banka performansının ölçülmesinde bileşenlerin ağırlıkları yeniden hesaplanmış; her bir bileşen için en uygun oranlar tespit edilmiş ve CAMELS’in banka performansını ölçmedeki etkinliği test edilmiştir.</i>
<i>Sangmi & Nazir (2010)</i>	<i>Çalışma Kuzey Hindistan’da faaliyet gösteren iki büyük bankanın performansının CAMELS yöntemiyle ölçülmesini amaç edinmektedir. Çalışma sonucunda söz konusu iki bankanın sektörden pozitif yönde ayrıştığı tespit edilmiştir.</i>
<i>Tükenmez vd. (2010)</i>	<i>Çalışma Türkiye’de faaliyet gösteren sekiz bankanın CAMELS yöntemiyle performans analizinin gerçekleştirilmesini amaçlamaktadır. 2003-2007 yılları arasında kapsayan çalışmanın sonucunda bankaların performanslarında meydana gelen iyileşmenin likidite kaynaklı olduğu; bazı bankaların performans düzeylerinde meydana gelen kötüleşmenin ise aktif, yönetim kalitesi ve piyasa riskine duyarlılık bileşenlerinden kaynaklandığı tespit edilmiştir.</i>
<i>Şen & Solak (2011)</i>	<i>Çalışma, CAMELS yöntemiyle Türk Bankacılık sektörünün performans analizinin gerçekleştirilmesini ve CAMELS’in riskliliği ölçmedeki başarısını tespit etmeyi amaçlamaktadır. Çalışma sonucunda Türk Bankacılık sektöründe faaliyet gösteren bankaların sermaye yapısı ayrımıyla performans düzeyleri sunulmuş ve CAMELS’in banka krizlerinin zamanını tam olarak tahmin edemese de banka riskliliğini ortaya koymada başarılı bir araç olduğu tespiti yapılmıştır.</i>

Tablo 1 (Devamı)

Kandemir & Arıcı (2013)	Çalışma, Türkiye’de faaliyet gösteren bankaların 2001-2010 yılları arasındaki performanslarının CAMELS yöntemiyle besaplanmasını amaçlamaktadır. Çalışma sonucunda, bankaların kriz sonrası likidite ve sermaye yeterliliği bileşenleri bazında temkinli davrandıkları ve yabancı sermayeli bankaların aktif ve yönetim kalitesi bileşenlerindeki performansı ile öne çıktıkları sonucuna varılmıştır.
Soltani vd. (2013)	Çalışma, İran’daki kamu ve özel sermayeli bankaların performans düzeylerinin CAMELS yöntemiyle karşılaştırılmasını amaçlamaktadır. Çalışma sonuçlarına göre, kamusal sermayeli bankalar ile özel sermayeli bankaların likidite, kârlılık ve yönetim kalitesi performansları arasında istatistiki olarak anlamlı bir fark bulunduğu görülmüştür. Likidite ve kârlılık anlamında özel sermayeli bankalar kamu sermayeli bankalardan daha üstünken; yönetim kalitesi anlamında kamu sermayeli bankaların özel sermayeli bankalardan daha üstün olduğu anlaşılmıştır.
Misra & Aspal (2013)	Çalışma Hindistan’da faaliyet gösteren State Bank Group bünyesindeki finansal kuruluşların performansının CAMELS yöntemiyle ölçülmesini amaç edinmektedir. Çalışma sonucunda, grup bünyesindeki bankaların performans sıralamaları sunulmuştur.
Çağıl & Mukhtarov (2014)	Çalışma, Azerbaycan bankacılık sektöründeki bankaların performans analizinin CAMELS yöntemiyle gerçekleştirilmesini amaçlamaktadır. Çalışma sonuçlarına göre, yerli bankaların performanslarının yabancı sermayeli bankalara göre daha kötü olduğu ve dalgalanmaya daha açık olduğu sonucuna varılmıştır.
Echekoba vd. (2014)	Çalışma Nijerya’da faaliyet gösteren ticari bankalarda CAMELS’in kârlılık üzerinde herhangi bir etkisinin olup olmadığını tespit etmeyi amaçlamaktadır. Çalışmada CAMELS’in likidite bileşeninin banka kârlılığı üzerinde pozitif yönde bir etkisinin bulunduğu ortaya konulmuştur. Bununla birlikte diğer bileşenlerin banka kârlılığına istatistiki olarak anlamlı bir etkisinin bulunmadığı görülmüştür.
Gupta (2014)	Çalışma Hindistan’daki kamusal sermayeli bankaların performansının CAMELS yöntemiyle analiz edilmesi amacıyla hazırlanmıştır. Çalışma sonucunda 13 bankanın 5 yıllık periyottaki performans skorları sunulmuştur.
Ege vd. (2015)	Çalışmada, CAMELS yöntemiyle Türk bankalarının 2002-2010 dönemine ilişkin karşılaştırmalı analizi yapılmıştır. Çalışma sonucunda, sermaye yeterliliği, piyasa risklerine duyarlılık ve yönetim yeterliliği bileşeninde kamu sermayeli mevduat bankalarının; kârlılık bileşeninde özel sermayeli mevduat bankalarının; aktif kalitesi ve likidite bileşeninde ise yabancı sermayeli mevduat bankalarının öne çıktığı tespit edilmiştir.
Gümüş & Nalbantoğlu (2015)	Çalışmada, Türkiye’deki bankalar, sermaye sahipliğine göre gruplandırılmış ve CAMELS yöntemiyle performans besaplamasına gidilmiştir. Çalışma sonucunda, özel sermayeli bankaların yönetim kalitesi ve kârlılık göstergeleri ile öne çıktığı; katılım bankalarının ise sermaye yeterliliği ve aktif kalitesindeki zayıflıkları sebebiyle bankacılık sektöründen negatif ayrıştığı görülmüştür.
Jobri & Singh (2015)	Çalışma Hindistan’da faaliyet gösteren State Bank of India (SBI) ve ICICI Bank’ın performans analizinin gerçekleştirilmesine dayanmaktadır. SBI ülkenin en büyük kamu bankası iken; ICICI ülkenin en büyük özel sermayeli bankasıdır. Çalışma sonucunda ICICI’nın sermaye yeterliliği anlamında SBI’den daha iyi; kârlılık anlamında SBI’den daha kötü performans gösterdiği istatistiki olarak anlamlı bulunmuştur.
Absan (2016)	Çalışma, Bangladeş’te faaliyet gösteren üç islami bankanın performansını CAMELS yöntemiyle ölçmeyi amaç edinmektedir. Çalışma sonucunda seçilen bankaların sektörden pozitif yönde ayrışma gösterdiği tespit edilmiştir.
Altın vd. (2016)	Çalışma, Türk Bankacılık Sektörü’ndeki bankaların sahiplik yapısı ayrımıyla kriz döneminde performans analizinin gerçekleştirilmesini amaçlamaktadır. Çalışma sonucunda Türk Bankacılık Sektörü’nün kriz dönemi ve sonrasında güçlü kaldığı ortaya konulmaktadır.
Coşkun & Karğın (2016)	Çalışma, banka satın almalarının banka performansı üzerindeki etkisini tespit etmeyi amaç edinmektedir. Çalışma sonucunda Türkiye’de son dönemde satın alınan üç bankanın satın alma öncesi ve sonrası CAMELS performans puanları karşılaştırılmış ve satın almalar sonrası performanslarının kötüleştiği sonucuna varılmıştır.
Srinivasan & Saminathan (2016)	Çalışma, Hindistan’daki farklı sermaye yapısına sahip şirketlerin performanslarını CAMELS yöntemiyle karşılaştırmayı amaç edinmektedir. Çalışma sonucunda her bir sermaye yapısı grubundaki bankaların performansları sıralanmış ve sunulmuştur.

3. TÜRK BANKACILIK SEKTÖRÜNDE BANKA BÜYÜKLÜĞÜ VE SAHİPLİK YAPISI AYIRIMIYLA BİR KARŞILAŞTIRMA

Çalışma, Türk bankacılık sektöründe sahiplik yapısı ve aktif büyüklüğü ayrımıyla bankaların performans düzeylerinin tespit edilmesini amaçlamaktadır. Bu kapsamda Türkiye’de faaliyet gösteren 27

mevduat bankası, 2012-2016 yılları arasındaki verileri üzerinden CAMELS analizine tabi tutulmuştur. Çalışmada kullanılan veri seti, Türkiye Bankalar Birliği’nin (TBB) yayımlanmış olduğu bankacılık istatistiklerinden edinilmiştir.

Mevduat bankalarının sermaye yapısı bazındaki ayrımında, TBB’nin veri setindeki kamusal, yabancı ve özel sermayeli bankalar ayrımı benimsenmiştir (**Tablo 2**):

Tablo 2. Bankaların Sermaye Sahipliğine Göre Ayrımı

Kamusal Sermayeli Bankalar	Özel Sermayeli Bankalar	Yabancı Sermayeli Bankalar
1) Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.	1) Adabank A.Ş.	1) Alternatifbank A.Ş.
2) Türkiye Halk Bankası A.Ş.	2) Akbank T.A.Ş.	2) Arap Türk Bankası A.Ş.
3) Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.	3) Anadolubank A.Ş.	3) Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ Turkey A.Ş.
	4) Fibabanka A.Ş.	4) Burgan Bank A.Ş.
	5) Şekerbank T.A.Ş.	5) Citibank A.Ş.
	6) Turkish Bank A.Ş.	6) Denizbank A.Ş.
	7) Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	7) Deutsche Bank A.Ş.
	8) Türkiye İş Bankası A.Ş.	8) Finans Bank A.Ş.
	9) Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	9) HSBC Bank A.Ş.
		10) ICBC Turkey Bank A.Ş.
		11) ING Bank A.Ş.
		12) Odea Bank A.Ş.
		13) Rabobank A.Ş.
		14) Turkland Bank A.Ş.
		15) Türkiye Garanti Bankası A.Ş.

Büyüklik bazındaki ayrımında ise TBB’nin yayımlanmış olduğu 2016 Aralık ayı aktif büyüklüğü sıralamasına göre bankalar en büyük, ortanca ve en küçük bankalar olarak gruplanmıştır (**Tablo 3**):

Tablo 3. Bankaların Aktif Büyüklüğüne Göre Ayrımı

En Büyük 9	Ortanca 9	En Küçük 9
1) Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.	1) Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	1) Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ Turkey A.Ş.
2) Türkiye İş Bankası A.Ş.	2) ING Bank A.Ş.	2) ICBC Turkey Bank A.Ş.
3) Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	3) Odea Bank A.Ş.	3) Citibank A.Ş.
4) Akbank T.A.Ş.	4) HSBC Bank A.Ş.	4) Turkland Bank A.Ş.
5) Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	5) Şekerbank T.A.Ş.	5) Arap Türk Bankası A.Ş.
6) Türkiye Halk Bankası A.Ş.	6) Alternatifbank A.Ş.	6) Deutsche Bank A.Ş.
7) Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.	7) Fibabanka A.Ş.	7) Turkish Bank A.Ş.
8) Denizbank A.Ş.	8) Burgan Bank A.Ş.	8) Rabobank A.Ş.
9) Finans Bank A.Ş.	9) Anadolubank A.Ş.	9) Adabank A.Ş.

3.1 CAMELS Analiz Metodu

Çalışmada kullanılan yöntem CAMELS yöntemidir. CAMELS yönteminin uygulanmasında ilk aşama, her bir bileşenin ölçümü için gerekli finansal oran ve göstergelerin belirlenmesidir. Bu aşamada literatürde yer alan çalışmalarda çeşitli oranlar kullanılmaktadır. Bu çalışmada, Ege vd. (2015)’nin literatürde kullanılmış olan oranlar üzerinden oluşturduğu tablo esas alınacaktır (**Tablo 4**):

Tablo 4. CAMELS Analizinde Kullanılacak Oranlar

DEĞİŞKENLER	İLİŞKİNİN YÖNÜ	AĞIRLIK
C – Sermaye Yeterliliği		0,20
Özkaynaklar/Toplam Aktifler	+	0,40
(Özkaynaklar-Duran Aktifler)/Toplam Aktifler	+	0,30
Özkaynak + Kar / (Mevduat + Mevduat Dışı Kaynaklar)	+	0,30
A – Aktif Kalitesi		0,20
Toplam Krediler / Toplam Aktifler	+	0,35
Duran Aktifler / Toplam Aktifler	-	0,10
Takipteki Krediler / Toplam Krediler	-	0,15
Takipteki Krediler Karşılığı / Takipteki Krediler	+	0,10
Toplam Krediler / Toplam Mevduat	+	0,30
M – Yönetim Kalitesi		0,10
Takipteki Krediler / Toplam Krediler	-	0,30
Şube Başına Net Kar	+	0,20
Personel Başına Net Kar	+	0,20
Faaliyet Giderleri/ Toplam Aktifler	-	0,15
Faiz Dışı Gelirler / Faiz Dışı Giderler	+	0,15
E - Kârlılık		0,15
Net Kar / Toplam Aktifler	+	0,25
Net Kar / Özkaynaklar	+	0,25
Faiz Giderleri/Toplam Aktifler	-	0,15
Vergi Öncesi Kâr / Toplam Aktifler	+	0,15
Toplam Gelirler/Toplam Giderler	+	0,20
L - Likidite		0,25
Likit Aktifler / Toplam Aktifler	+	0,25
Likit Aktifler / (Mevduat + Mevduat Dışı Kaynaklar)	+	0,25
Mevduat /Özkaynak	-	0,25
Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler	+	0,25
S – Piyasa Riskine Duyarlılık		0,10
Net Faiz Gelirleri / Toplam Aktifler	+	0,30
Döviz Pozisyonu / Özkaynaklar	-	0,30
YP Aktifler / YP Pasifler	-	0,40

Kaynak: Ege vd., 2015:114

Analizin geri kalanında yedi aşama bulunmaktadır (Tükenmez vd.,2010:101):

- Kullanılan oranların her biri için bankacılık sektörünün ortalama verisi elde edilir. Bu veri referans değeri olarak kullanılır.
- Her bir bankanın oranı, referans değere bölünüp 100 ile çarpılarak her bir oran için bankalara özel endeks değeri oluşturulur.

- Endeks değerleri üzerinden sapma değerleri oluşturulur:
 - İlişkinin yönü pozitifse (+): Endeks Değeri – 100
 - İlişkinin yönü negatifse (-): 100 - Endeks Değeri
- Sapma değerler ilgili oranın ağırlığı ile çarpılarak ağırlıklı değerler oluşturulur.
- Ağırlıklı değerler toplanıp her bir bileşene ait (C, A, M,E,I,S) bileşen değerleri oluşturulur.
- Bileşen değerleri, bileşen ağırlıkları ile çarpılarak CAMELS endeks değeri oluşturulur.
- CAMELS endeks değeri üzerinden CAMELS puanı elde edilir:

CAMELS Endeks değeri < -30 ise	:5
-30 < CAMELS Endeks değeri < -10 ise	:4
-10 < CAMELS Endeks değeri < 10 ise	:3
10 < CAMELS Endeks değeri < 30 ise	:2
30 < CAMELS Endeks değeri ise	:1

Örneğin, bir sonraki bölümde sonuçları sunulan kamusal sermayeli bankalar için 2016 yılı sermaye yeterliliği CAMELS notunun hesaplanmasında öncelikle özkaynaklar/toplam aktifler oranının tüm mevduat bankaları için ortalaması alınmıştır. Söz konusu oran, %10,7 olarak hesaplanmış ve referans değer olarak kullanılmıştır. 2016 yılında kamusal sermayeli bankaların özkaynaklar/toplam aktifler oranı %9,8 olarak şekillenmiştir. Kamusal sermayeli bankaların özkaynaklar/toplam aktifler oranının referans değerine oranının 100 ile çarpımından elde edilen endeks değeri 91,99 olup; söz konusu büyüklükten 100’ün çıkarılması ile sapma değer -8.01 olarak hesaplanmıştır. Diğer iki oran için de aynı işlemler gerçekleştirildiğinde sapma değerler -5.62 ve -11.89 olarak hesaplanmıştır. Her üç orana ilişkin sapma değerlerin **Tablo 4**’te verilen ağırlıklar ile çarpılıp toplanması neticesinde elde edilen bileşen değeri -8.4 olmuştur. -8.4’ün -10 ve +10 aralığında olmasından dolayı kamusal sermayeli bankalar 2016 yılında sermaye yeterliliği kriterinden 3 puan almıştır.

3.2 Çalışma Bulguları

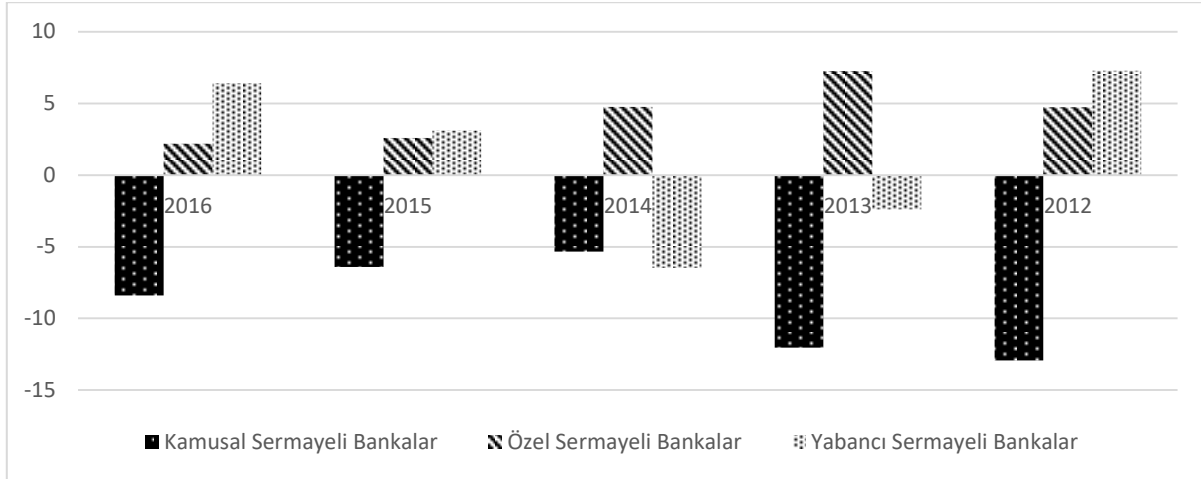
Gerçekleştirilen CAMELS analizinin sonucunda her bir bileşenine ait bulgular sermaye sahipliği ve aktif büyüklüğü ayrımıyla özetlenmiştir:

• C - Sermaye Yeterliliği:

Sermaye sahipliği ayrımı sonrası elde edilen sermaye yeterliliği - (C) performans düzeyleri **Şekil 1** ve **Tablo 5**’te sunulmuştur. Sermaye yeterliliği bileşeninde elde edilen sonuçlar incelendiğinde, sektörden pozitif ayrışma konusunda en başarılı banka grubunun özel sermayeli mevduat bankaları olduğu görülmektedir. Analize tabi tutulan beş dönemin tamamında özel sermayeli mevduat bankaları, sektör ortalamasından pozitif olarak ayrılmıştır. Kamu sermayeli mevduat bankaları ise, analize tabi dönemin tamamında sektörden negatif ayrılmıştır. Yabancı sermayeli mevduat bankaları ise sermaye yeterliliği anlamında istikrarlı bir görüntüden uzak kalmıştır. Bununla birlikte, sermaye yapısına göre gerçekleştirilen ayrımda, **Tablo 5**’te de görülebileceği üzere, banka gruplarının sermaye yeterliliği performanslarının birbirlerinden ciddi bir farklılaşma göstermediği görülmektedir. Tüm banka grupları sektör ortalamasına oldukça yakın bir düzeyde sermaye yapısına sahip olduğundan, analiz döneminde CAMELS notları tüm banka grupları için 3 puan etrafında şekillenmiştir. Dolayısıyla, sermaye yeterliliği anlamında banka gruplarının sektörden ayrışmalarının, sınırlı düzeyde kaldığı ve tüm banka gruplarının birbirine yakın bir sermaye yeterliliği performansına sahip olduğu çıkarımını yapmak mümkündür.

Tablo 5. Sahiplik Yapısı Ayrımıyla Sermaye Yeterliliği CAMELS Notları

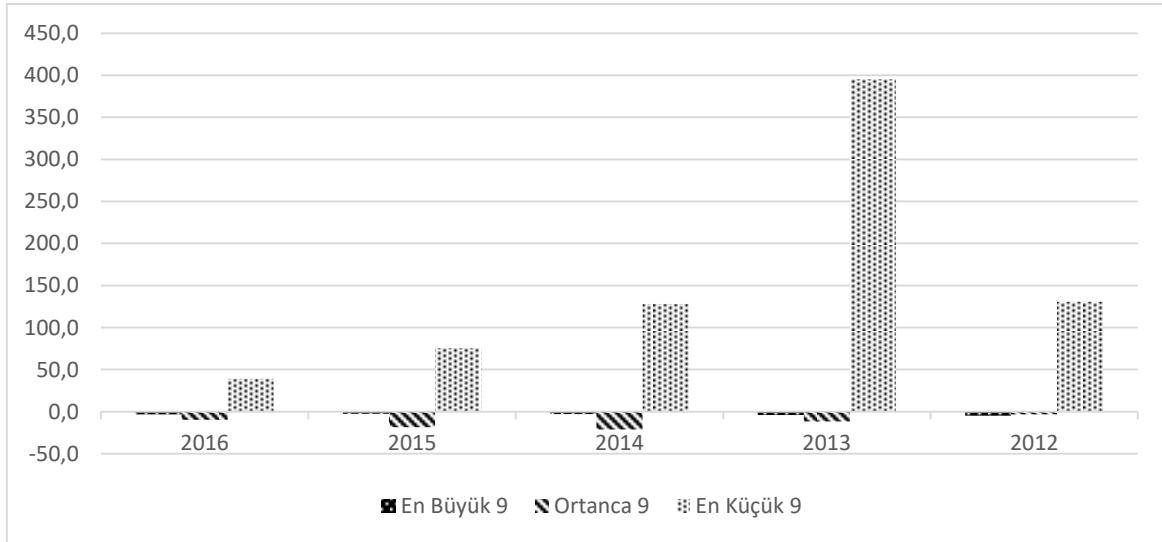
	2016	2015	2014	2013	2012
Kamusal Sermayeli Bankalar	3	3	3	4	4
Özel Sermayeli Bankalar	3	3	3	3	3
Yabancı Sermayeli Bankalar	3	3	3	3	3

Şekil 1. Sahiplik Yapısı Ayrımıyla Sermaye Yeterliliği CAMELS Endeks Değerleri

Aktif büyüklüğü ayrımı sonrası elde edilen sermaye yeterliliği - (C) performans düzeyleri **Şekil 2** ve **Tablo 6**'da sunulmuştur. Sermaye yeterliliği bileşeni bazında, aktif büyüklüğüne göre oluşturulan banka gruplarının performanslarının birbirlerinden ciddi bir ayrışma gösterdiği görülmektedir. Aktif büyüklüğüne göre en küçük 9 bankanın analiz döneminin tümünde sektörden anlamlı bir biçimde ayrıştığı; en büyük 9 ve ortanca 9 banka 3-4 puan ile sektör ortalamasına yakın ya da sektör ortalamasının altında düzeyde performans gösterirken, en küçük 9 bankanın tüm dönemlerde 1 puan elde ettiği ve sermaye yeterliliği anlamında oldukça başarılı bir performansa sahip olduğu anlaşılmaktadır. En büyük 9 banka, sektöre oldukça yakın bir performansa sahipken; sektörden negatif ayrışma gösteren banka grubunun ortanca 9 banka olduğu çıkarımı yapılabilmektedir. Bununla birlikte, analiz döneminin başlangıcında banka grupları bazında ayrışmalar oldukça yüksek düzeydeyken; analiz döneminin sonlarında bu farklılaşma azalmıştır ve banka gruplarının sermaye yeterliliği performansları birbirine yaklaşmıştır.

Tablo 6. Aktif Büyüklüğü Ayrımıyla Sermaye Yeterliliği CAMELS Notları

	2016	2015	2014	2013	2012
En Büyük 9	3	3	3	3	3
Ortanca 9	3	4	4	4	3
En Küçük 9	1	1	1	1	1

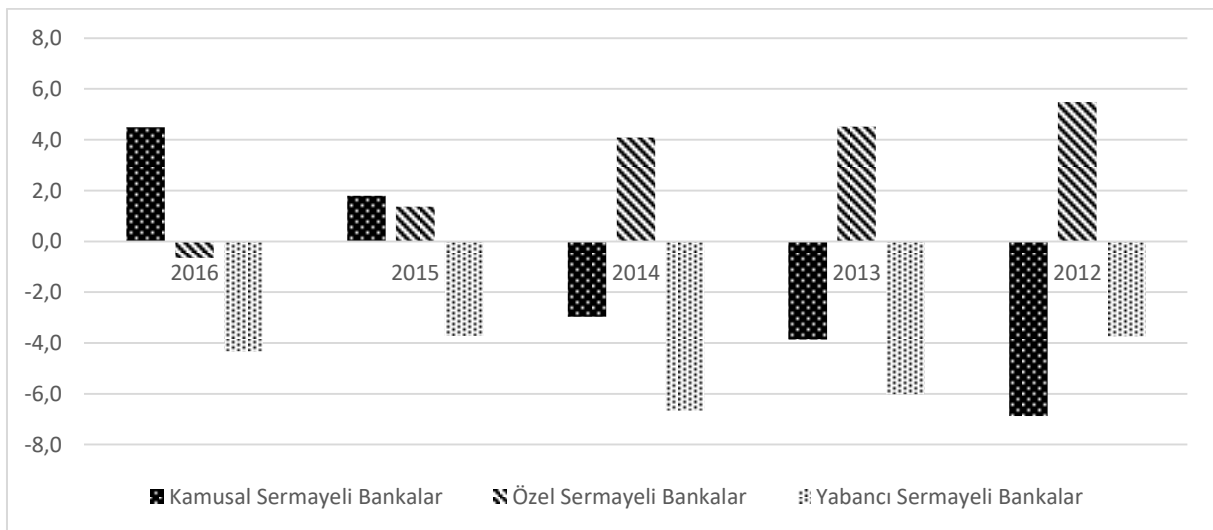
Şekil 2. Aktif Büyüklüğü Ayrımıyla Sermaye Yeterliliği CAMELS Endeks Değerleri

• **A - Aktif Kalitesi:**

Sermaye sahipliği ayrımı sonrası elde edilen aktif kalitesi - (A) performans düzeyleri Şekil.3 ve Tablo.7’de sunulmuştur. Sahiplik yapısına göre gerçekleştirilen ayırım sonrasında elde edilen aktif kalitesi CAMELS endeks değerleri incelendiğinde, tüm dönemlerde yabancı sermayeli bankaların sektörden negatif yönde ayrıştığı görülmektedir. Analiz döneminin içerisinde kamu sermayeli bankaların aktif kalitesi performansları gözle görülür bir biçimde iyileşmiştir. Özel sermayeli bankalarda ise durum tam tersi bir şekilde gerçekleşmiştir ve analiz dönemi içerisinde özel sermayeli mevduat bankalarının performanslarında düşüş görülmüştür. Yabancı sermayeli mevduat bankalarının ise aktif kalitesi performans düzeylerinde belirgin bir trend oluşmamıştır.

Tablo 7. Sahiplik Yapısı Ayrımıyla Aktif Kalitesi CAMELS Notları

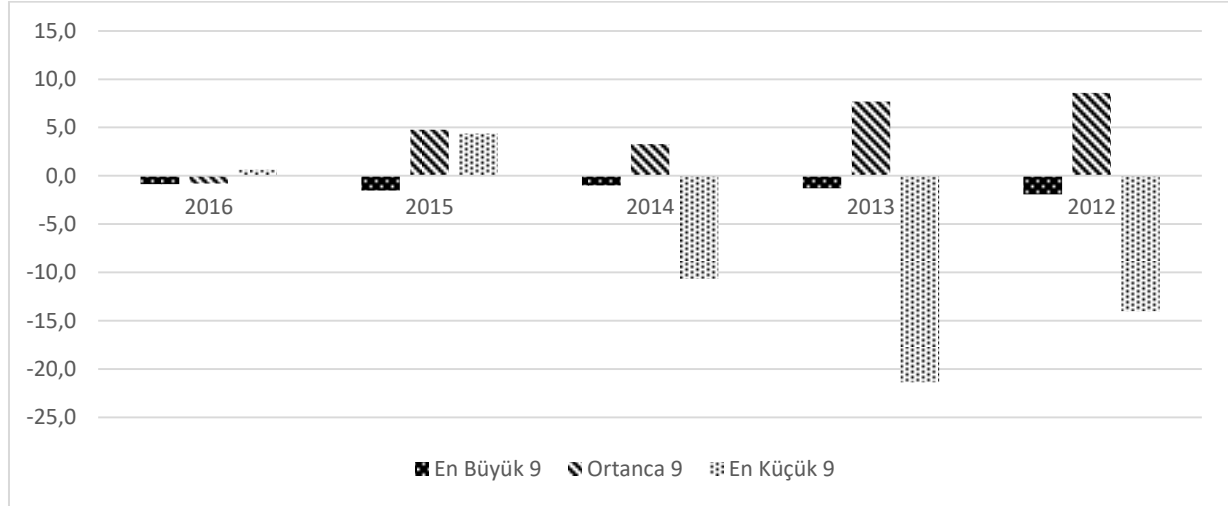
	2016	2015	2014	2013	2012
Kamusal Sermayeli Bankalar	3	3	3	3	3
Özel Sermayeli Bankalar	3	3	3	3	3
Yabancı Sermayeli Bankalar	3	3	3	3	3

Şekil 3. Sahiplik Yapısı Ayrımıyla Aktif Kalitesi CAMELS Endeks Değerleri

Tablo 7'de sunulan CAMELS notları incelendiğinde, banka gruplarının sektörden ayrışmalarının kısıtlı düzeyde kaldığı çıkarımını yapmak mümkün olmuştur. Öyle ki tüm dönemlerde, banka gruplarının aktif kalitesi notları 3 puan etrafında şekillenmiştir. Dolayısıyla banka gruplarının aktif kalitesi anlamında sektörden ayrışmalarının büyük olmadığı ve aktif kalitesi performansı anlamında birbiriyle benzer niteliklere sahip olduğu ortaya çıkmıştır.

Aktif büyüklüğü ayrımı sonrası elde edilen aktif kalitesi - (A) performans düzeyleri **Şekil 4** ve **Tablo 8**'de sunulmuştur. Aktif büyüklüğü ayrımıyla gerçekleştirilen aktif kalitesi performansı analizi sonucunda, analiz dönemi içerisinde en küçük 9 mevduat bankasının aktif kalitesi performanslarında iyileşme yönünde bir trend olduğu görülmüştür. Ortanca 9 banka ise analiz dönemi içerisinde sektörden pozitif ayrışmıştır. En büyük 9 banka, sınırlı da olsa sektörden negatif yönde bir ayrışma göstermiştir.

Şekil 4. Aktif Büyüklüğü Ayrımıyla Aktif Kalitesi CAMELS Endeks Değerleri

Tablo 8'de sunulan aktif kalitesi CAMELS notları incelendiğinde, banka gruplarının sektörden ayrışma düzeylerinin sınırlı kaldığı anlaşılmaktadır. Bununla birlikte analizin ilk üç döneminde, en küçük 9 mevduat bankasının sektörden negatif ayrışmasının CAMELS notunu etkileyecek düzeyde gerçekleştiği görülmektedir. Dolayısıyla analiz döneminde en büyük 9 ve ortanca 9 mevduat bankasının aktif kalitesi performanslarının benzer olduğu çıkarımını yapmak mümkündür.

Tablo8. Aktif Büyüklüğü Ayrımıyla Aktif Kalitesi CAMELS Notları

	2016	2015	2014	2013	2012
En Büyük 9	3	3	3	3	3
Ortanca 9	3	3	3	3	3
En Küçük 9	3	3	4	4	4

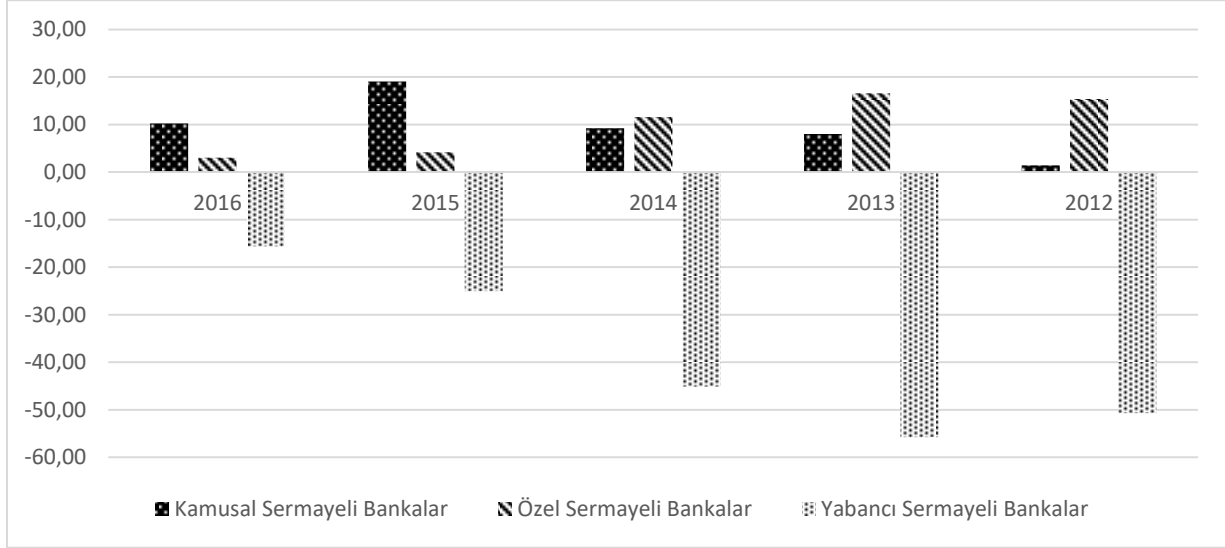
• M – Yönetim Kalitesi:

Sermaye sahipliği ayrımı sonrası elde edilen yönetim kalitesi - (M) performans düzeyleri **Şekil 5** ve **Tablo 9**'da sunulmuştur. Banka gruplarının yönetim kalitesi endeks değerleri incelendiğinde, yabancı sermayeli mevduat bankalarının sektörden negatif olarak ayrıştığı ancak söz konusu negatif ayrışmanın analiz dönemi boyunca azaldığı ve yabancı sermayeli bankaların sektör ortalamasına yakınsadığı görülmektedir. Kamu sermayeli ve özel sermayeli mevduat bankalarının ise sektör ortalamasına yakın ya da sektör ortalamasından daha yüksek düzeyde performans gösterdiği anlaşılmaktadır. CAMELS notları incelendiğinde yabancı sermayeli mevduat bankalarının sektörden negatif ayrışmasının gözle görülür bir düzeyde olduğu çıkarımını yapmak mümkün olmaktadır. Öyle ki analiz döneminin çoğunluğunda yabancı sermayeli mevduat bankaları, yönetim kalitesi anlamında en düşük CAMELS puanı olan 5 düzeyinde

kalmıştır.

Tablo 9. Sahiplik Yapısı Ayrımıyla Yönetim Kalitesi CAMELS Notları

	2016	2015	2014	2013	2012
Kamusal Sermayeli Bankalar	2	2	3	3	3
Özel Sermayeli Bankalar	3	3	2	2	2
Yabancı Sermayeli Bankalar	4	4	5	5	5

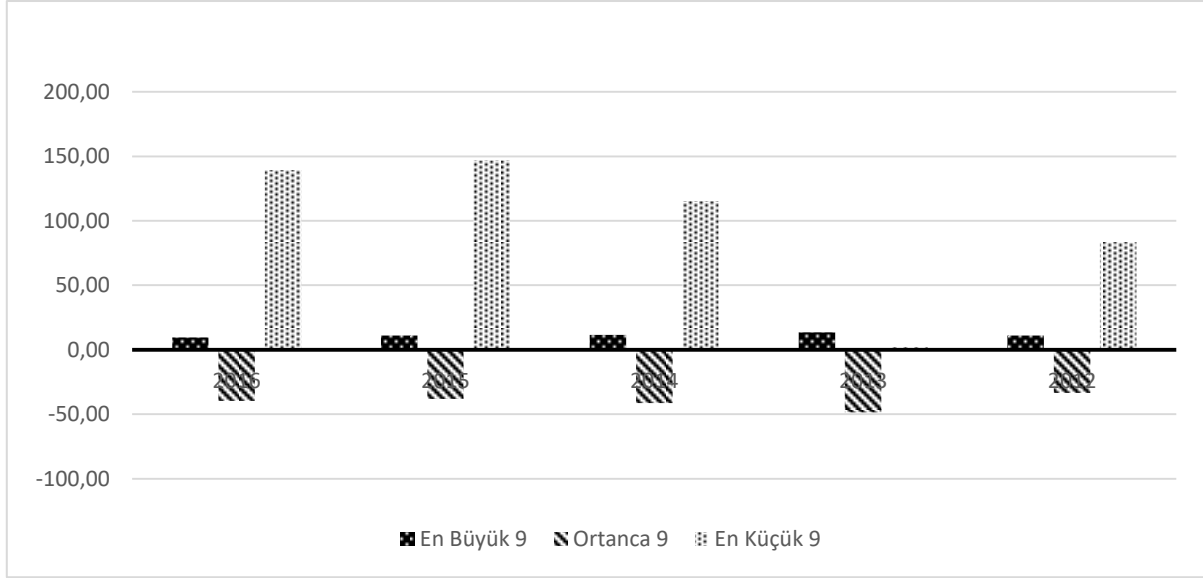

Şekil 5. Sahiplik Yapısı Ayrımıyla Yönetim Kalitesi CAMELS Endeks Değerleri

Aktif büyüklüğü ayrımı sonrası elde edilen yönetim kalitesi - (M) performans düzeyleri **Şekil 6** ve **Tablo 10**'da sunulmuştur. Banka gruplarının yönetim kalitesi endeks değerleri, en küçük 9 bankanın sektörden gözle görülür bir biçimde pozitif ayrıştığını ortaya koymaktadır. En büyük 9 bankanın sektörden sınırlı bir biçimde pozitif; ortanca 9 bankanın ise sektörden ciddi bir biçimde negatif ayrıştığı görülmektedir. CAMELS notları incelendiğinde, en küçük 9 bankanın analiz döneminin hemen hemen tamamında CAMELS ölçeğinde en başarılı performansı ifade eden 1 puan etrafında; ortanca 9'un ise en düşük performansı ifade eden 5 puan etrafında bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu durum, banka gruplarının yönetim kalitesi ayrımında birbirlerinden ciddi bir biçimde ayrıştığını göstermektedir.

Tablo 10. Aktif Büyüklüğü Ayrımıyla Yönetim Kalitesi CAMELS Notları

	2016	2015	2014	2013	2012
En Büyük 9	3	2	2	2	2
Ortanca 9	5	5	5	5	5
En Küçük 9	1	1	1	3	1

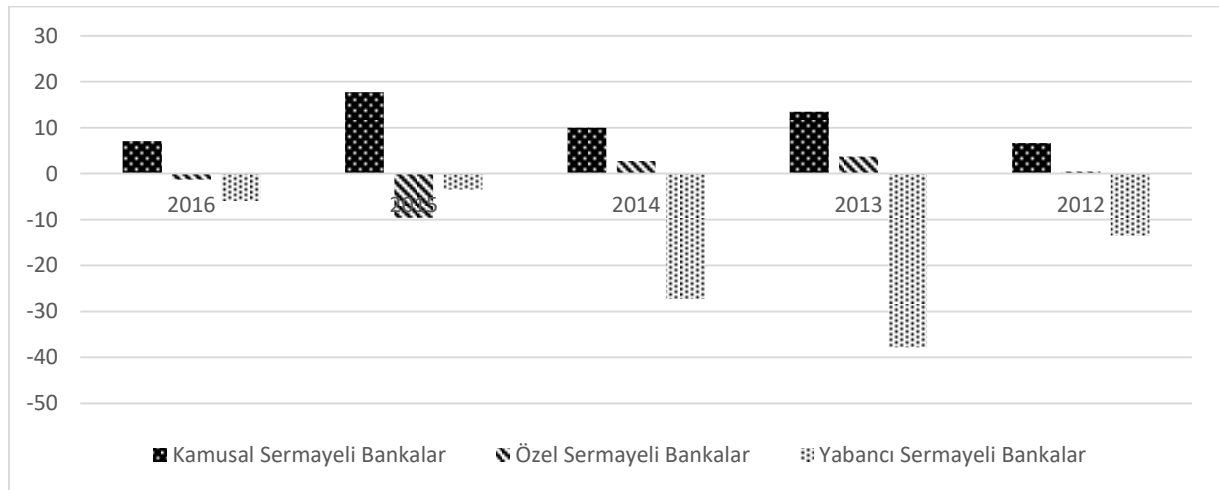
Şekil 6. Aktif Büyüklüğü Ayrımıyla Yönetim Kalitesi CAMELS Endeks Değerleri

• E – Kârlılık:

Sermaye sahipliği ayrımı sonrası elde edilen kârlılık - (E) performans düzeyleri Şekil 7 ve Tablo 11’de sunulmuştur. Bu bileşene ilişkin CAMELS endeks değerleri incelendiğinde, kamusal sermayeli bankaların sektörden pozitif yönde ayrışma gösterdiği görülmektedir. Yabancı sermayeli bankalar ise analiz dönemi boyunca sektörden negatif yönde ayrışma göstermektedir. Bununla birlikte CAMELS endeks değerleri bazında görülen ayrışmanın, CAMELS notlarına etkisinin sınırlı düzeyde kaldığı anlaşılmaktadır. Analizin ilk iki yılı dışında bankaların sektörden ayrışma düzeyleri, CAMELS notları üzerinde etkili olacak düzeyde gerçekleşmemiştir. Son olarak, banka gruplarının sektörden ayrışma düzeylerinin analizin son dönemlerinde birbirine yakınsadığı elde edilecek bir başka sonuç olarak öne çıkmaktadır.

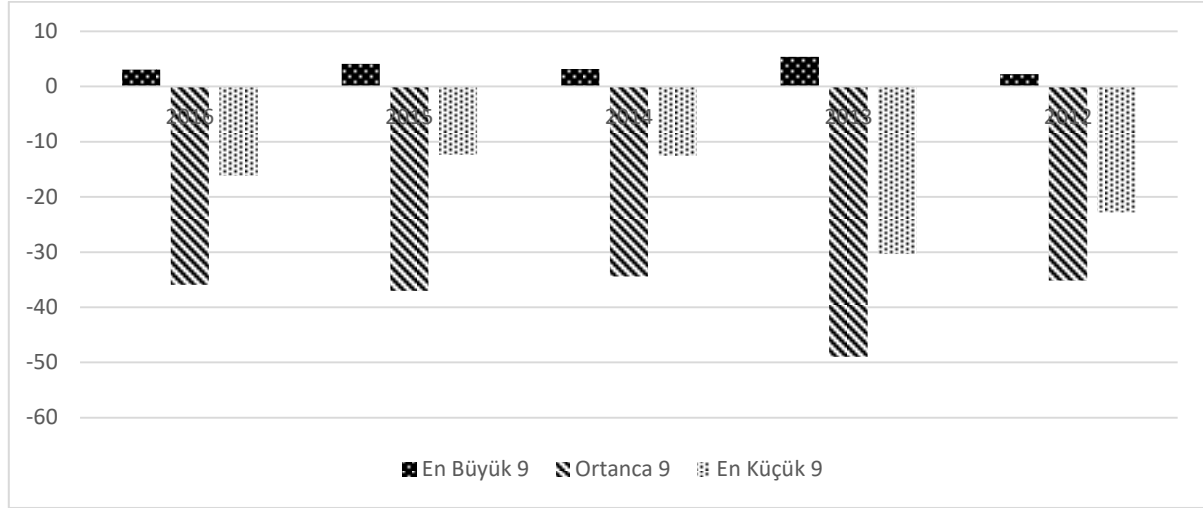
Tablo 11. Sahiplik Yapısı Ayrımıyla Kârlılık CAMELS Notları

	2016	2015	2014	2013	2012
Kamusal Sermayeli Bankalar	3	2	3	2	3
Özel Sermayeli Bankalar	3	3	3	3	3
Yabancı Sermayeli Bankalar	3	3	4	5	4

Şekil 7. Sahiplik Yapısı Ayrımıyla Kârlılık CAMELS Endeks Değerleri

Aktif büyüklüğü ayrımı sonrası elde edilen kârlılık - (E) performans düzeyleri **Şekil 8** ve **Tablo 12**'de sunulmuştur. CAMELS endeks değerleri incelendiğinde, kârlılık anlamında en büyük 9 bankanın sınırlı düzeyde bankacılık sektöründen pozitif olarak ayrıştığı görülmektedir. Bununla birlikte ortanca 9 ve en küçük 9 banka analiz dönemi boyunca sektörden ciddi düzeyde negatif ayrışmıştır. Söz konusu durumu CAMELS notları bazında da gözlemlemek mümkündür. En büyük 9 banka tüm dönemlerde 3 puan ile sektör ortalaması düzeyinde performans gösterirken; ortanca 9 banka en düşük performans puanı olan 5'te, en küçük 9 banka ise sektörden negatif ayrışmaya işaret eden 4 puanda kalmıştır.

Şekil.8 – Aktif Büyüklüğü Ayrımıyla Kârlılık CAMELS Endeks Değerleri

Tablo 12. Aktif Büyüklüğü Ayrımıyla Kârlılık CAMELS Notları

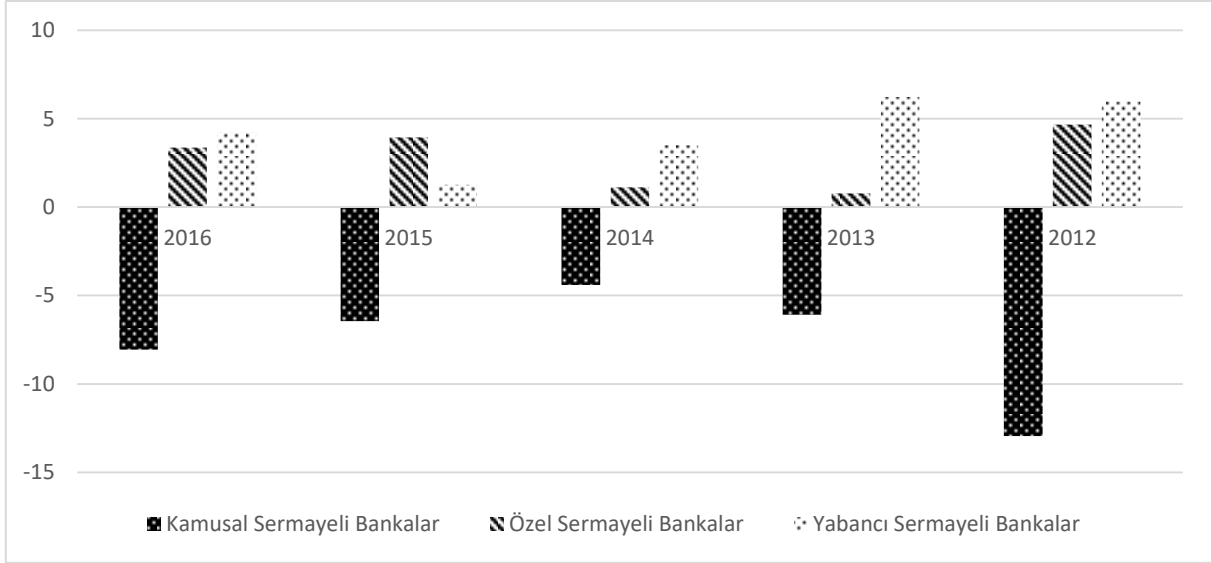
	2016	2015	2014	2013	2012
En Büyük 9	3	3	3	3	3
Ortanca 9	5	5	5	5	5
En Küçük 9	4	4	4	5	4

• **L – Likidite:**

Sermaye sahipliği ayrımı sonrası elde edilen likidite - (L) performans düzeyleri **Şekil 9** ve **Tablo 13**'te sunulmuştur. CAMELS endeks değerleri incelendiğinde kamusal sermayeli bankaların sektörden negatif ayrışma gösterdiği; yabancı ve özel sermayeli bankaların ise birbirine benzer biçimde sektörden pozitif yönde sınırlı bir ayrışma gösterdiği görülmektedir. Bununla birlikte, CAMELS notları, likidite anlamında banka gruplarının sektörden ayrışma düzeylerinin sınırlı kaldığını göstermektedir. Öyle ki tüm dönemlerde banka gruplarının likidite notları sektör ortalamasına yakın düzeyde seyretmiştir.

Tablo 13. Sahiplik Yapısı Ayrımıyla Likidite CAMELS Notları

	2016	2015	2014	2013	2012
Kamusal Sermayeli Bankalar	3	3	3	3	4
Özel Sermayeli Bankalar	3	3	3	3	3
Yabancı Sermayeli Bankalar	3	3	3	3	3

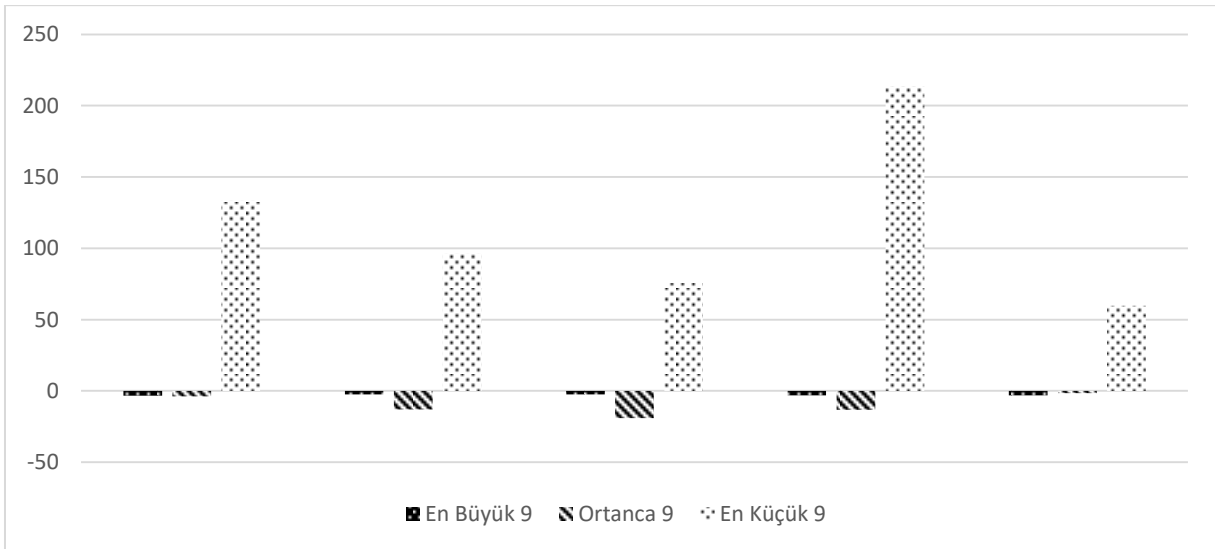

Şekil 9. Sahiplik Yapısı Ayrımıyla Likidite CAMELS Endeks Değerleri

Aktif büyüklüğü ayrımı sonrası elde edilen likidite - (L) performans düzeyleri Şekil 10 ve Tablo 14’de sunulmuştur. Sermaye sahipliği bazındaki ayrımın aksine, aktif büyüklüğü bazındaki ayrım, banka gruplarının likidite performansı anlamında birbirinden anlamlı bir biçimde ayrışma gösterdiğini ortaya koymaktadır. En küçük 9 mevduat bankası, tüm dönemlerde sektörden ciddi bir biçimde pozitif ayrışma gösterirken; en büyük 9 ve ortanca 9 mevduat bankası sektör ortalamasına yakın ya da sektör ortalamasından daha düşük düzeyde performans göstermiştir. Ortanca 9 bankanın sektörden negatif ayrışma düzeyi, analizin bazı dönemlerinde CAMELS notlarına etki etmiştir. 2013-2015 yılları arasında ortanca 9 mevduat bankası likidite performansında, CAMELS notu bazında sektörden negatif ayrışmaya işaret eden 4 puan düzeyinde kalmıştır.

Tablo 14. Aktif Büyüklüğü Ayrımıyla Likidite CAMELS Notları

	2016	2015	2014	2013	2012
En Büyük 9	3	3	3	3	3
Ortanca 9	3	4	4	4	3
En Küçük 9	1	1	1	1	1

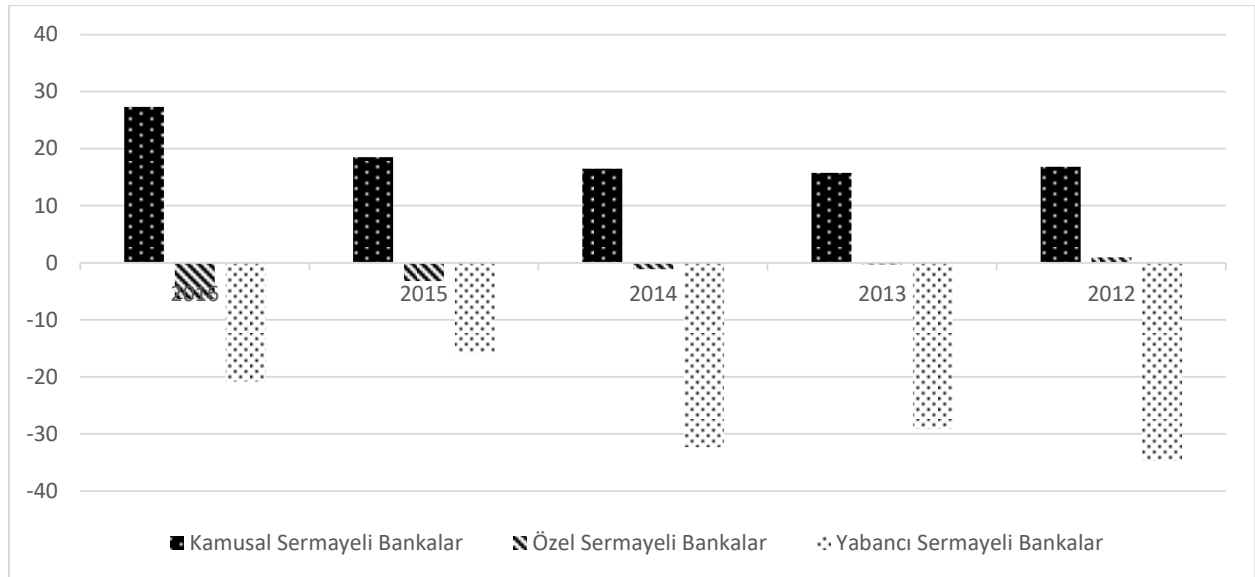
Şekil 10. Aktif Büyüklüğü Ayrımıyla Likidite CAMELS Endeks Değerleri

• S – Piyasa Riskine Duyarlılık:

Sermaye sahipliği ayrımı sonrası elde edilen piyasa riskine duyarlılık - (S) performans düzeyleri **Şekil 11** ve **Tablo 15**'te sunulmuştur. Piyasa riskine duyarlılık bazında kamusal sermayeli bankalar, analiz dönemi boyunca sektörden olumlu olarak ayrışma göstermiştir. Bununla birlikte yabancı sermayeli bankaların sektörden negatif yöndeki ayrışması, hem CAMELS endeks değerlerinde, hem de CAMELS notları bazında gözlemlenebilmektedir. Tüm dönemlerde, kamusal sermayeli bankalar piyasa riskine duyarlılık bazında sektörden pozitif ayrışmaya işaret eden 2 performans puanını elde etmiştir. Bununla birlikte, yabancı sermayeli bankalar sektörden negatif ayrışmaya işaret eden 4-5 puan etrafında piyasa riskine duyarlılık performansı göstermiştir. Özel sermayeli bankalar ise analiz dönemi boyunca sektör ortalamasına çok yakın düzeyde piyasa riskine duyarlılık performansına sahip olmuştur.

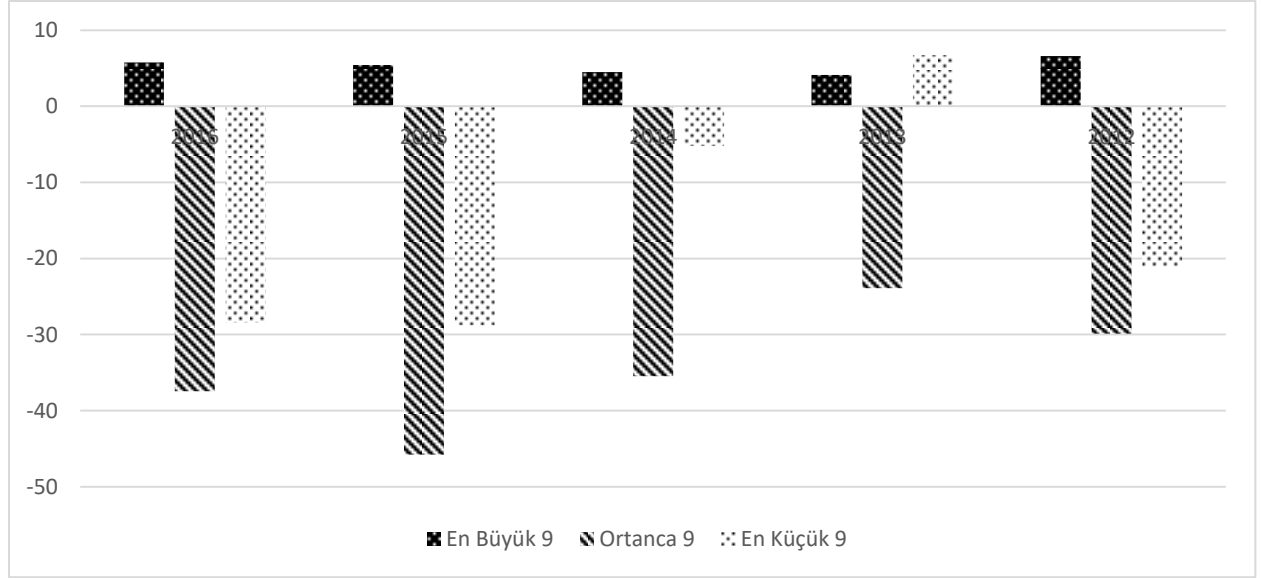
Tablo 15. Sahiplik Yapısı Ayrımıyla Piyasa Riskine Duyarlılık CAMELS Notları

	2016	2015	2014	2013	2012
Kamusal Sermayeli Bankalar	2	2	2	2	2
Özel Sermayeli Bankalar	3	3	3	3	3
Yabancı Sermayeli Bankalar	4	4	5	4	5

Şekil 11. Sahiplik Yapısı Ayrımıyla Piyasa Riskine Duyarlılık CAMELS Endeks Değerleri

Aktif büyüklüğü ayrımı sonrası elde edilen piyasa riskine duyarlılık - (S) performans düzeyleri **Şekil 12** ve **Tablo 16**'da sunulmuştur. Piyasa riskine duyarlılık bazında analiz bulguları incelendiğinde, en büyük 9 bankanın sektörden sınırlı düzeyde pozitif ayrıştığı; ancak ortanca 9 ve en küçük 9 bankanın sektörden anlamlı bir biçimde negatif ayrıştığı görülmektedir. Söz konusu durum banka gruplarının CAMELS notlarında da gözlemlenebilmektedir. En büyük 9 banka sektör ortalamasını işaret eden 3 puan düzeyinde performansa sahipken; ortanca 9 ve en küçük 9 banka sektör ortalamasının daha alt düzeyine işaret eden 4-5 puan düzeyinde piyasa riskine duyarlılık performansına sahiptir.

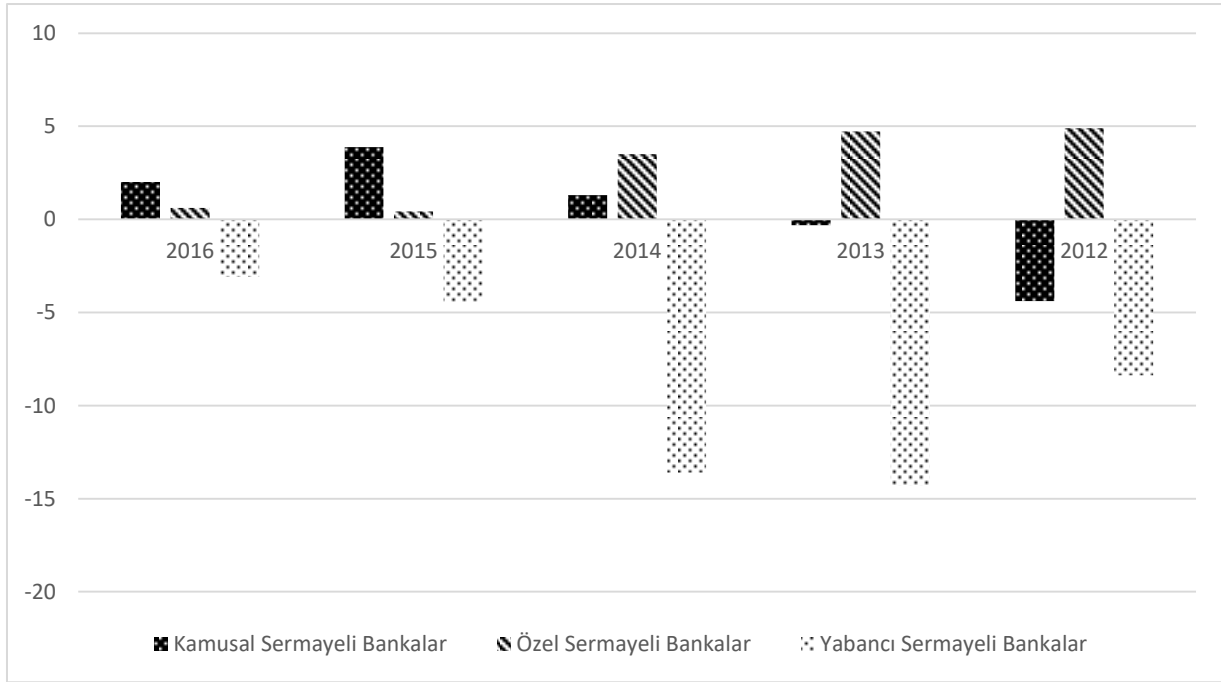
Şekil 12. Aktif Büyüklüğü Ayrımıyla Piyasa Riskine Duyarlılık CAMELS Endeks Değerleri

Tablo.16 - Aktif Büyüklüğü Ayrımıyla Piyasa Riskine Duyarlılık CAMELS Notları

	2016	2015	2014	2013	2012
En Büyük 9	3	3	3	3	3
Orta 9	5	5	5	4	4
En Küçük 9	4	4	3	3	4

• Genel CAMELS Performans Sonuçları:

Sermaye sahipliği ayrımında, tüm CAMELS bileşenlerinin katkısı sonucunda oluşan performans düzeyleri, Şekil 13 ve Tablo 17’de sunulmuştur. Analizin 2013-2014 yılları arasındaki sonuçları dışında, sahiplik yapısı ayrımıyla oluşturulan banka gruplarının genel performanslarının birbirine benzer biçimde şekillendiği görülmektedir. CAMELS endeks değerlerinde farklı banka grupları arasında performans ayrışmaları gözlemlense de, söz konusu ayrışmalar Tablo 15’te de görülebileceği üzere sınırlı kalmıştır ve banka grupları genel performans anlamında benzer CAMELS notları elde etmiştir.

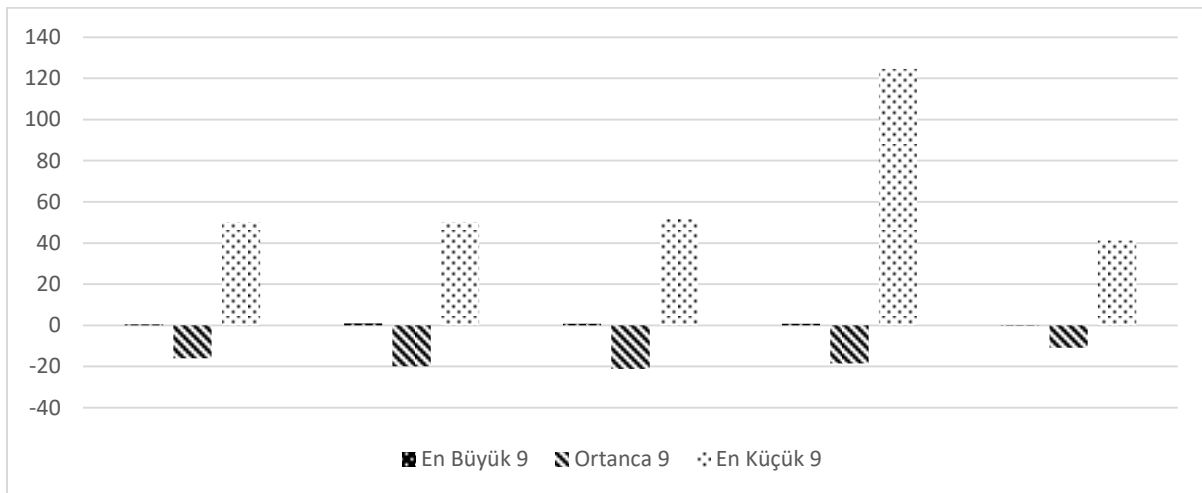

Şekil 13. Sahiplik Yapısı Ayrımıyla CAMELS Endeks Değerleri

Tablo 17. Sahiplik Yapısı Ayrımıyla CAMELS Notları

	2016	2015	2014	2013	2012
Kamusal Sermayeli Bankalar	3	3	3	3	3
Özel Sermayeli Bankalar	3	3	3	3	3
Yabancı Sermayeli Bankalar	3	3	4	4	3

Aktif büyüklüğü ayrımında, tüm CAMELS bileşenlerinin katkısı sonucunda oluşan performans düzeyleri, Şekil 14 ve Tablo 18’de sunulmuştur. Sahiplik yapısına göre gerçekleştirilen ayrımın aksine, aktif büyüklüğüne göre yapılan ayırım sonucunda oluşturulan banka gruplarının performans bazında birbirlerinden ayrışmalarının oldukça anlamlı olduğu görülmektedir. En küçük 9 mevduat bankası, genel CAMELS performansında tüm dönemlerde sektörden anlamlı bir biçimde pozitif ayrılmıştır. En büyük 9 mevduat bankası, sektör ortalamasına yakın performansa sahipken; ortanca 9 mevduat bankası sektörden anlamlı bir biçimde negatif ayrışma göstermiştir.

Şekil 14. Aktif Büyüklüğü Ayrımıyla CAMELS Endeks Değerleri

Tablo 18. Aktif Büyüklüğü Ayrımıyla CAMELS Notları

	2016	2015	2014	2013	2012
En Büyük 9	3	3	3	3	3
Ortanca 9	4	4	4	4	4
En Küçük 9	1	1	1	1	1

CAMELS analizi neticesinde elde edilen bulgular, **Tablo 19**’da toplu olarak sunulmuştur. Tabloda sektörden ayrışmanın yoğunluğu, CAMELS notları ile ölçülmüş ve sektörden pozitif ayrışma yeşil; negatif ayrışma kırmızı ve son olarak sektörle benzer özelliklere sahip olma sarı renk ile ifade edilmiştir¹. Sermaye sahipliği ile gerçekleştirilen ayırım sonucu oluşturulan banka gruplarının yönetim kalitesi ve piyasa riskine duyarlılık bileşenleri dışında performanslarının sektöre yakın seyrettiği görülmektedir. Genel performans bazında da söz konusu banka grupları sektör ortalaması düzeyinde performans göstermiştir. Bununla birlikte aktif büyüklüğüne göre yapılan ayırım sonucu oluşturulan banka gruplarının performansının sektörden ayrışmalarının anlamlı olduğu göze çarpmaktadır. En küçük 9 mevduat bankası genel performans düzeyi de dahil olmak üzere çeşitli bileşenler bazında sektörden ciddi anlamda pozitif ayrışmıştır. Ortanca büyüklükteki 9 mevduat bankası ise analiz döneminin genelinde sektörden negatif yönde ayrışma göstermiştir. En büyük 9 mevduat bankası ise sektör ortalaması düzeyinde performans göstermiştir.

Tablo.19 – CAMELS Bulguları Özeti

Gösterge	Sermaye Sahipliği Ayrımı			Aktif Büyüklüğü Ayrımı		
	KSB	ÖSB	YSB	B9	O9	K9
C – Sermaye Yeterliliği	±	±	±	±	-	++
A – Aktif Kalitesi	±	±	±	±	±	-
M – Yönetim Kalitesi	+	+	--	+	--	++
E - Kârlılık	±	±	-	±	--	-
L - Likidite	±	±	±	±	-	++
S – Piyasa Riskine Duyarlılık	+	±	-	±	--	-
CAMELS – Genel Performans	±	±	±	±	-	++
KSB: Kamu Sermayeli Bankalar ÖSB: Özel Sermayeli Bankalar YSB: Yabancı Sermayeli Bankalar B9: En Büyük 9 Banka O9: Ortanca 9 Banka K9: En Küçük 9 Banka ++: Sektörden Ciddi Pozitif Ayrışma + : Sektörden Pozitif Ayrışma ± : Sektör Ortalamasına Yakın Performans -: Sektörden Negatif Ayrışma --: Sektörden Ciddi Negatif Ayrışma						

SONUÇ VE ÖNERİ

Çalışma bulguları üzerinden elde edilebilecek en kapsamlı sonuç, banka büyüklüğünün banka performansı üzerinde sermaye sahipliğine kıyasla daha anlamlı bir etkisinin olabileceğidir. Bulgular, sermaye sahipliği ayrımıyla oluşturulan banka grupları arasında anlamlı performans farklılıklarının bulunmadığını gösterirken; aktif büyüklüğüne göre oluşturulan banka gruplarının performanslarının farklılaştığını göstermektedir.

Küçük mevduat bankalarının sahip olduğu yüksek performans düzeyi, bankaların hacimlerinin küçülmesinden banka performansının pozitif etkilenebileceği fikrini kuvvetlendirmektedir. Nitekim, Quinn (1985) ve MacDonald (1995) küçük organizasyonların daha yüksek düzeyde esnekliğe sahip olduğunu;

¹ Yapılan değerlendirmede CAMELS notunun analiz döneminin çoğunluğunda 1 olması sektörden ciddi pozitif ayrışma, 2 olması sektörden pozitif ayrışma, 3 olması sektör ortalamasına yakın performans, 4 olması sektörden negatif ayrışma ve 5 olması sektörden ciddi negatif ayrışma şeklinde yorumlanmıştır.

Weick (1977) ve Pasmore (1994) ise daha yüksek esnekliğe sahip olan organizasyonların değişen ortama uyum sağlama kapasiteleri sayesinde daha başarılı olduğunu ortaya koymaktadır. Yine, Laeven vd. (2014) ve Terreza (2015) bankaların büyüklüklerinin artmasıyla risklilik düzeylerinin de arttığını belirtmektedir. Mevcut çalışmanın sonuçları, bahsi geçen çalışmalarda dile getirilen fikirleri destekler niteliktedir.

Çalışmanın sonuçları ışığında, gelecek çalışmalarda banka büyüklüğünün banka performansı üzerindeki etkilerine yer veren daha kapsamlı çalışmaların faydalı olacağına inanılmaktadır. Yine, küçük bankaları performans anlamında ileriye taşıyan sebepleri araştıran çalışmaların literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- ALTIN, H., SÜSLÜ, C., KUTUCUOĞLU, S. (2016), Turkish Banking Sector Analysis of Global Financial Crisis Environment: Application of Camels, Eurasian Academy of Sciences Eurasian Business & Economics Journal, 2, 457-475.
- AHSAN, M.K.(2016), Measuring Financial Performance Based on CAMEL: A Study on Selected Islamic Banks in Bangladesh, Asian Business Review, 6(1), 47-56.
- BARAL, K.J.(2005), Health Check-up of Commercial Banks in the Framework of CAMEL: A Case Study of Joint Venture Banks in Nepal, The Journal of Nepalese Business Studies, 2(1), 41-55.
- COŞKUN, S.A., KARĞIN, S.(2016), Sınır Ötesi Birleşme ve Satın Almaların Bankaların Finansal Performansına Etkileri: Üç Banka Üzerinde CAMELS Analizi, Muhasebe ve Finansman Dergisi, Ocak/2016, 41-60.
- ÇAĞIL, G., MUKHTAROV, S.(2014), Azerbaycan Ticari Bankacılık Sektörünün Camels Yöntemi İle Performans Analizi, Marmara Üniversitesi Öneri Dergisi, 11(41), 77-94.
- ÇINKO, M., AVCI, E. (2008), CAMELS Dereceleme Sistemi ve Türk Ticari Bankacılık Sektöründe Başarısızlık Tahmini, BDDK Bankacılık ve Finansal Piyasalar Dergisi, 2(2), 25-48.
- DREHMANN, M., NIKOLAOU, K. (2009), Funding Liquidity Risk Definition and Measurement, European Central Bank Working Paper Series, No.1024.
- ECER, F. (2013), Türkiye’deki Özel Bankaların Finansal Performanslarının Karşılaştırılması: 2008-2011 Dönemi, AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 13(2), 171-189.
- ECHEKOBA, F.N., EGBUNIKE, C.F., EZU, G.K.(2014), Determinants of Bank Profitability in Nigeria: Using Camel Rating Model (2001 – 2010), IOSR Journal of Business and Management, 16(9), 44-50.
- EGE, İ., TOPALOĞLU, E.E., KARAKOZAK, Ö.(2015), CAMELS Performans Değerleme Modeli: Türkiye’deki Mevduat Bankaları Üzerine Ampirik Bir Uygulama, Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 8(4), 109-126.
- FATIMA, N. (2014), Capital Adequacy: A Financial Soundness Indicator for Banks, Global Journal of Finance and Management, 6(8), 771-776.
- FDIC - Federal Deposit Insurance Corporation (2012), Risk Management Manual of Examination Policies, 23 Ocak 2018 tarihinde <https://www.fdic.gov/regulations/safety/manual/section3-1.pdf> adresinden alındı.
- FELDMAN, R.J., SCHMIDT, J.(1999), What are CAMELS and Who Should Know?, 12 Ocak 2018 tarihinde Fed Gazette: <https://www.minneapolisfed.org/publications/fedgazette/what-are-camels-and-who-should-know> adresinden alındı.
- GASBARRO, D., ZUMWALT, J.K., SADGUNA, I. (2002), The Changing Relationship Between CAMEL Ratings and Bank Soundness during the Indonesian Banking Crisis, Review of Quantitative Finance and Accounting, 19(3), 247-260.
- GUPTA, R. C. A. (2014), An Analysis of Indian Public Sector Banks Using Camel Approach, IOSR Journal of Business and Management, 16(1), 94-102.
- GÜMÜŞ, F. B., NALBANTOĞLU, Ö.(2015), Türk Bankacılık Sektörünün Camels Analizi Yöntemiyle 2002-2013 Yılları Arasında Performans Analizi, Afyon Kocatepe Üniversitesi İİBF Dergisi, 17(2), 83-106.
- GÜNEY, S. (2014), İnsan Kaynakları Yönetimi, Ankara: Nobel Yayınları.
- JOHRI, S., SINGH, M. (2015), Financial Assessment Of Public And Private Banks In India, International Journal of Social Sciences and Management, 2(3), 228-235.
- KANDEMİR, T., ARICI, N.D. (2013), Mevduat Bankalarında Camels Performans Değerleme Modeli Üzerine Karşılaştırmalı Bir Çalışma (2001-2010), Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 18(1), 61-87.
- KAYA, Y.T.(2001), Türk Bankacılık Sektöründe CAMELS Analizi, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu

MSPD Çalışma Raporları, 2001/6.

- LAEVEN, L. RATNOVSKI, L. TONG, H. (2014), Bank Size and Systemic Risk, 31 Ocak 2018 tarihinde IMF-International Monetary Fund: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/sdn/2014/sdn1404.pdf> adresinden alındı.
- LOPEZ, J. A. (1999), Using CAMELS Ratings to Monitor Bank Conditions, 12 Ocak 2018 tarihinde Federal Reserve Bank of San Fransisco Economic Letter: <https://www.frbsf.org/economic-research/publications/economic-letter/1999/june/using-camels-ratings-to-monitor-bank-conditions/> adresinden alındı.
- MACDONALD, S. (1995), Learning to Change: An Information Perspective on Learning in the Organization, *Organization Science*, 6(5), 557-568.
- MISHKIN, F. S. (2004). *The Economics of Money, Banking, and Financial Markets (7th Ed.)*, Boston: Addison Wesley-Pearson.
- MISRA, S. K., ASPAL, P. K. (2013), A Camel Model Analysis of State Bank Group, *World Journal of Social Sciences*, 3(4), 36-55.
- PASMORE, W. A. (1994), *Creating Strategic Change: Designing of Flexible, High Performance Organization*, New York: John Wiley & Sons.
- QUINN, J. B. (1985), Managing Innovation: Controlled Chaos, *Harvard Business Review*, 63(3), 78-84.
- SANGMI, M., NAZIR, T. (2010), Analyzing Financial Performance of Commercial Banks in India: Application of CAMEL Model, *Pakistan Journal of Commerce Social Sciences*, 4(1), 40-55.
- SOLTANI, M., ESMAILI, M., POOR, M.H., KARAMI, H. (2013), Evaluating the Performance of Public and Private Banks and Providing Suggestions for Improving the Performance of Them (Case study: Melli, Agriculture, Pasargad and Parsian Bank of Qom), *Journal of Basic and Applied Scientific Research*, 3(2), 480-487.
- SRINIVASAN, K., SAMINATHAN, Y. P. (2016), A Camel Model Analysis of Public, Private and Foreign Sector Banks in India, *Pacific Business Review International*, 8(9), 45-57.
- ŞEN, S., SOLAK, S. (2011), Ticari Bankacılık Sektörünün CAMELS Analizi: Türkiye Örneği, *Finans Politik ve Ekonomik Yorumlar Dergisi*, 48(554), 51-70.
- TAYLOR, W. F. (1913), *The Principles of Scientific Management*, New York: Harper & Brothers Publishers.
- TERREZA, V. (2013), The Effect of Bank Size on Risk Ratios: Implications of Banks’ Performance, *Procedia Economics and Finance*, 30, 903-909.
- TÜKENMEZ, M., KUTAY, N., AKKAYA, G. C. (2010), Kamu ve Özel Sermayeli Ticari Bankalarda CAMELS Performans Değerleme Modeli Üzerine Bir İnceleme, *İktisat İşletme ve Finans Dergisi*, 25(293), 95-112.
- UYARGİL, C. (2000), *İnsan Kaynakları Yönetimi*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi İşletme İktisadi Enstitüsü Araştırma ve Yardım Vakfı Yayınları.
- WEICK, K. E. (1977), Organization Design: Organizations as Self-Designing Systems, *Organizational Dynamics*, 6(2), 30-46.
- WIRNKAR, A. D., TANKO, M. (2008), CAMELS and Banks Performance Evaluation: The Way Forward, 24 Ocak 2018 tarihinde https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1150968 adresinden alındı.

www.tbb.gov.tr